

КРАТКА ИСТОРИЧЕСКА СПРАВКА ЗА СЪЗДАВАНЕТО НА УЧИЛИЩЕ „ТОДОР МИНКОВ” И ПОСТРОЯВАНЕТО НА СГРАДАТА МУ

Възпитаници на Тодор Минков от пансиона му в гр. Николаев в Русия, начело с Александър Малинов, министър на Народното просвещение, също възпитаник, решават, в знак на благодарност към своя учител, възпитател и благодетел, да създадат в София училище, което да носи неговото име.

Идеята е реализирана от Христо Димитров, много изявен столичен учител. В началото на септември, 1906 г. той отделя от училище „Патриарх Евтимий” две отделения – трето и четвърто (днес трети и четвърти клас) и ги обособява в самостоятелно училище, наречено Столично начално училище „Тодор Минков”.

Христо Димитров е главен учител на новото училище и преподавател на четвърто отделение. Учителката на трето отделение е Мария Стойнова. Приносът за признаването на новото училище е на Александър Малинов.

В началото на 1908г./1909 г. се отделят 200 ученички от Първа девическа гимназия (днес 7-ма гимназия) за училище „Тодор Минков” и то става клон на гимназията. Сформирани са осем паралелки. Назначени са 14 учители с директор Тодор Ганчев.

На 01.01.1909 г. училището се отделя от Първа девическа гимназия и става самостоятелно. Нарича се Първа девическа прогимназия „Тодор Минков”. Това име носи до 18.12.1914 г. Междувременно от 18.12.1914 г. до 25.08.1919 г., училището носи името „Сава Филаретов”.

На 25.08.1919 г. се сливат Първа девическа прогимназия, носеща в момента името „Сава Филаретов” със Седма мъжка гимназия и новополученото училище се нарича Осма смесена прогимназия „Тодор Минков”. Това име училището носи 31 години, до 1950 г.

От 1950 г. до 1960 г. то е средно – от първи до единадесети клас. Нарича се вече 20-то средно смесено училище „Йосиф Сталин”.

От 1960 г. училището отново е основно. Нарича се 20-то основно училище „Тодор Минков”.

Това име носи и до днес.

След утвърждаването на новото училище, възпитаниците на Тодор Минков продължават дейността си за построяване на сграда. Идеята трябва да се реализира от учителския колектив и училищното настоятелство. През февруари, 1910 г. училищното настоятелство решава строежът да се извърши върху държавна земя. Теренът е определен, изработен е архитектурен план от арх. Юруков.

Строежът започва през 1910 г. Няма данни кога точно е завършен, но е готов преди избухването на Балканската война през 1912 г. Обаче, в продължение на осем години, е заета от Военното министерство за нуждите на войската.

След избухване на Първата световна война салонът е зает през август, 1914 г. от здравна служба за оправяне на счупени кости на войниците. По-късно е зает от Германска мисия и е използван за рехабилитация на гръбначни изкривявания с помощта на електрически уреди.

През 1916 г. военните, чрез Министерството на просветата, изискват сградата да се използва като център за грижа на инвалидите. Тя става инвалиден дом, а в двора са разкрити различни работилници за инвалидите. От тях е освободена през септември, 1919 г., но веднага е заета от ортопедичен център.

Училищното настоятелство успява да издейства от Военното министерство преместването му в Дивизионната болница, което става през 1921 г.

През септември, 1921 г., в продължение на няколко дни, директорът Димитър Попниколов премества с учениците инвентара на училището от частните сгради на ул. Парчевич, в които са водени занятия, в новата собствена сграда. Тя има 13 класни стаи, учителска стая, стая за разсилните (помощен персонал). В приземния етаж има складови помещения, баня, столова, в която се дава храна на бедни деца, стая, в която учителят Димитър Хаджииванов изработва релефни карти с учениците, единствен в София.

На втория етаж, малката стая, точно над главния вход, е определена за лекарски кабинет.

Книгите от библиотеката, създадена още през 1908 г., са подредени в специална стая.

На тавана има удобен апартамент, в който се настаняват нуждаещи се служители на училището.

В градината пред училището е построена малка красива къщичка. В нея живее пазачът на училището (разсилният). За тази цел тя се използва до 1974 г., когато бе съборена.

До 1955 г. училищната сграда се отоплява с печки с дърва.

Изискванията към учениците за опазване на имуществото са строги. Те участват в поддържането му със своя труд, извършват дребни поправки, спазват строга хигиена. По време на директора Иван Попвасилев, училището има само един прислужник, бай Стоян-Казака, живеещ в къщичката. Той, заедно с жена си, поддържа цялото училище, което е възможно само при спазване на строг ред, дисциплина и хигиена.

По време на Втората световна война сградата отново се използва от Военното министерство. Първоначално в нея настаняват нови набори войници, а по-късно е превърната в болница. Освободена е в края на октомври, 1944 г.

На 23.07.1978 г. сградата е обявена за паметник на културата в бр. 40 на „Държавен вестник“ под №464.

За нея днес се полагат много грижи. През 1999 г. са отпуснати средства от фонд „Красива България“, с които е преобоядисана фасадата.

Двете снимки са предоставени от Александър и Михаил Тризлинцев, синове на Иван Тризлинцев, ученик през тези две години.

*1907 г./1908 г. Четвърто отделение. Учителка: Мария Стойнова
Иван Тризлинцев – отляво надясно четвърти, след учителката*

ЕТАПИ В ПРЕИМЕНУВАНЕТО НА УЧИЛИЩЕТО

№ по ред	Година: от... до...	Наименование на училището	Име на патрона
1.	от 15.09.1906 г. до 01.09.1908 г.	Столично начално училище	Тодор Минков
2.	от 01.09.1908 г. до 01.01.1909 г.	Първа софийска девическа прогимназия, клон на Първа софийска девическа гимназия	Тодор Минков
3.	от 01.01.1909 г. до 18.12.1914 г.	Първа софийска девическа прогимназия, самостоятелна	Тодор Минков
4.	от 18.12.1914 г. до 25.08.1919 г.	Първа софийска девическа прогимназия,	Сава Филаретов
5.	от 25.08.1919 г. до 01.09.1950 г.	Осма софийска смесена прогимназия	Тодор Минков
6.	от 01.09.1950 г. до 01.09.1960 г.	20-то средно смесено училище – от първи до единадесети клас	Йосиф Сталин
7.	от 01.09.1960 г. до 01.09.1962 г.	20-то средно смесено училище – от първи до седми клас	Йосиф Сталин
8.	от 01.09.1962 г.	20-то основно училище – от първи до осми клас	Тодор Минков

ДИРЕКТОРИ НА УЧИЛИЩЕТО

За 100 години училището се оглавява от 13 директори. Те са учители, високо ерудирани, видни общественици, с възрожденски дух, автори на учебници, статии, книги.

Всички те се ръководят от една единствена мисъл – да укрепват авторитета на училището и да го наредят в челните редици сред столичните училища. И успяват.

1. Христо Димитров – главен учител 2 години

(от 15.09.1906 г. до 01.09.1908 г.)

Той е основоположникът на училище „Тодор Минков”. Основава го като начално училище и е негов главен учител. Само за две години успява да извоюва добро име на малкото училище, състоящо се само от два класа – трети и четвърти.

Той е изтъкнат учител, който се ползва с голям авторитет всред учителските среди в столицата.

Избран е за председател на главните учители в София.

2. Тодор Ганчев – директор 7 години

(от 01.09.1908 г. до 25.08.1915 г.)

Той е първият директор на училището след разкриване на девическа прогимназия и приемник на началното училище на Христо Димитров.

На 04.10.1908 г. е свикан първият учителски съвет, на който се начертават плановете за работа в училище.

Първото нещо, което Тодор Ганчев осъществява е закупуването на книги за библиотека, за ученици и учители и създаване дружество за подпомагане на бедни деца.

В по-късен период колективът е затруднен – трябва да се преборят с последствията от войните – болести, епидемии, бедност, прекъсване на обучение.

Организирант се различни благотворителни мероприятия, със средствата се подпомагат бедните деца и сираци от войната.

Колективът преодолява трудностите.

На 18.12.1914 г. училището е преименувано на Сава Филаретов.

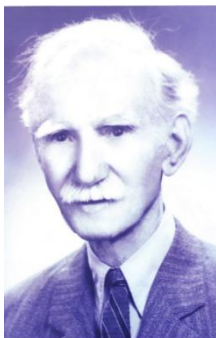
3. Александър Дабнишки – директор 6 години

(от 25.08.1915 г. до 25.08.1921 г.)

Той поема ръководството на училището в момент, когато продължава започнатата през 1914 г. Първа световна война. Върлуват болести, има епидемия. Много деца са бедни, други сираци. Някои учители са мобилизирани.

Учителският колектив полага много усилия да ограмоти учениците, да изучи с тях учебния материал. Подготвят се с учениците оперетки, утра, тържества, които се изнасят във видни столични салони. Средствата от тях се разпределят между бедни деца и сираци.

След 01.01.1919 г. работата в училището е вече по-спокойна, обучението се нормализира, учи се редовно.

4. Димитър Попниколов – директор 6 години

(от 28.08.1921 г. до 09.09.1927 г.)

Той е първият директор, който започва учебната година в сградата на училището на ул. „Княз Борис I” 27, която е била заета до 1921 г. от Военното министерство за военни и други цели, а учениците са учили в частни сгради.

Димитър Попниколов се опитва да приложи индивидуален подход в обучението. Паралелките се оформят според успеха на учениците. За децата с по-нисък успех се полагат усилия за изграждане на трудови навици.

В училище е закупена киномашина. Салонът се обзавежда и в него започват редовни прожекции за ученици и за жителите на квартала, в който няма квартално кино. Учителите дежурят доброволно като разпоредители и касиери.

Тогава училище „Тодор Минков” е било на края на София, а днес е в центъра.

Организиран са фондове за бедни деца, за безплатни закуски, открит е бюфет, книжарница.

5. Иван Попвасилев – директор 17 години

(от 09.09.1927 г. до 30.12.1944 г.)

По време на Иван Попвасилев училището получава културен облик на едно от най-добре уредените столични училища. В училище е сформиран първият училищен струнен оркестър, духова музика, хоров състав от ученици и хоров състав от майките на учениците.

Подготвят се отлично организирани тържества, забави, концерти, които жънат голям успех.

През 1936 г. той закупува 7 дка земя във Варна, близо до днешния централен плаж. Построява летовище, обзавежда го с всичко необходимо за спалните помещения и кухнята и до 1947 г., до национализацията, в него почиват ученици и учители. Средства за поддържането му се набавят от концертите.

За училище „Тодор Минков” се говори не само в София, но и в много други градове, в които се изнасят концерти.

6. Георги Димитров – директор 2 години и 10 месеца

(от 01.01.1945 г. до 11.11.1947 г.)

Той, заедно с колектива, полага много усилия за преодоляване на последствията от Втората световна война, при която училищната сграда е пострадала от бомбардировките.

7. Георги Начев – директор 21 години

(от 11.11.1947 г. до 01.09.1968 г.)

От 1950 г. училището е средно смесено, до 11.клас, учениците са над 1500. Учи се на три смени.

Той организира разширяване на сградата – пристроява се ново крило, успоредно на бул. Скобелев, с четири учебни стаи и три кабинета с хранилища.

В мазето му се монтира парен котел и е направена парна инсталация. Цялата сграда се отоплява с местно парно.

Новото крило е готово за учебната 1955 г./1956 г.

През този период училището винаги е първенец по успех и дисциплина в столицата. Стига и до Републиканско първенство.

8. Вера Аврамова – директор 2 години

(от 01.09.1958 г. до 01.09.1960 г.)

Тя замества Георги Начев 2 години. Той е командирован в гр. Братислава, Чехословакия, за директор на българското училище.

Тя не успява да продължи традициите в училището и става причина да се закрие горният курс.

9. Надежда Величкова – директор 2 години

(от 01.09.1968 г. до 15.09.1970 г.)

Тя е заместник-директор 15 години. Като директор урежда да се асфалтира дворът на училището, обзавежда кабинет по рисуване със специални стативи и оборудва библиотеката със съвременна модерна мебелировка.

10. Василка Накова – директор 12 години

(от 15.09.1970 г. до 01.09.1982 г.)

Тя организира подмяна на старата електрическа инсталация и ремонт на водопровода и парното и включване на училището към ТЕЦ-София. Преобоядисва фасадата на училището. Въвежда в училище кабинетната система. Обзавежда стая за художествена гимнастика за деца от 6 до 12 години. Осигурява условия за приемането на випуск шестгодишни деца в първи клас.

11. Цвятко Данчев – директор 12 години

(от 01.09.1982 г. до 10.11.1994 г.)

Той организира, чрез Министерство на просветата, в училището да започне ранно чуждоезиково обучение от първи клас. Започва се изучаване на немски език в три паралелки и френски – в една паралелка. Училището е единственото, въвело изучаването на западен език от първи клас и интересът към него нараства.

След няколко години и други училища въвеждат ранното чуждоезиково обучение.

12. Павлин Кънев – директор осем месеца

(от 10.11.1994 г. до 25.07.1995 г.)

Цвятко Данчев се разболява. По решение на педагогически съвет ръководството на училището поема Павлин Кънев.

Фондация „Шилер” отпуска средства и Павлин Кънев успява да организира ремонта на физкултурния салон, на тоалетните и подмяна на паркета в 20 класни стаи.

13. Красинка Доганджийска – директор от 25.07.1995 г.

Тя организира ремонт на покрива на физкултурния салон, обзавежда кабинетите с нова мебелировка, закупува два ксерокса, ремонтира тоалетните, които придобиват европейски вид. През 2005 г. е сменена старата дървена дограма на прозорците със съвременна, като формата и размерите на старите прозорци са запазени, тъй като училището е паметник на културата.

Красинка Доганджийска организира 100-годишния юбилей на училището през 2006 г.

8.12.2006 г. Патронен празник

Честване 100-годишен юбилей на училището